

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/107/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817200719
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3817200719.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho a sudkýň JUDr. Gabriely Janákovovej a Mgr. Zuzany Holúbkovej v spore žalobkyne O.. W. S., trvale bytom H., Q. XXX/X, zastúpenej Prosmán a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Trnave, Hlavná 31, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova č. 25, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, o zaplatenie 1.462,98 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 10. apríla 2017, č.k. 12Csp/10/2017-61, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobkyni **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodoval o nároku žalobkyne na zaplatenie sumy predstavujúcej úroky a poplatky zo spotrebiteľského úveru, ktoré žalobkyňa ako dlžníčka zaplatila žalovanému ako veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny, i keď bolo potrebné predmetný úver považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle právnej úpravy spotrebiteľského úveru. Žalobe vyhovel a žalovaného zaviazal k zaplateniu žalovanej istiny s príslušenstvom a k náhrade 100 % trov konania žalobkyni. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalovaný ako veriteľ poskytol žalobkyni ako dlžníčke spotrebiteľský úver, pričom v úverovej zmluve neuviedol údaj vyžadovaný príslušnými ustanoveniami § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., v dôsledku čoho bol poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. a plnenie uhradené žalobkyňou nad poskytnutú istinu predstavovalo bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, k vydaniu ktorého súd prvej inštancie žalovaného zaviazal podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ. Vzhľadom na podanie žaloby dňa 20.01.2017 nepovažoval súd prvej inštancie za dôvodnú žalovaným vznesenú námietku premlčania, ktorú posúdil podľa § 107 ods. 1 a 2 OZ. Subjektívnu premlčaciu dobu nepovažoval za uplynutú, pretože o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného sa žalobkyňa dozvedela až od svojho právneho zástupcu pri prevzatí zastúpenia dňa 14.12.2016. Za uplynutú nepovažoval okresný súd ani objektívnu premlčaciu dobu, pretože začala plynúť 18.02.2014, kedy začala žalobkyňa nesporne plniť nad rámec istiny a do podania žaloby 20.01.2017 tak neuplynuli ani tri roky. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie alebo zmeniť tak, že návrh bude v celom rozsahu zamietnutý. Namietal porušenie práva na spravodlivý proces, inú vadu s následkom nesprávneho rozhodnutia vo veci a nesprávne právne posúdenie. Podrobne namietal dôvody bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru.

3. Pôvodne na toto odvolanie žalovaného Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo dňa 06.09.2017 sp. zn. 17Co/315/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pre posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je významná skutočná vedomosť oprávneného a nie len možnosť vedomosti o vzniku bezdôvodného obohatenia, pričom skutočnú vedomosť žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia je potrebné vidieť v inom okamžiku ako v oboznámení sa so skutočnosťou, že úverová zmluva nie je v súlade s právom, v dôsledku čoho je bezúročná a bez poplatkov, s ktorou skutočnosťou mala byť žalobkyňa oboznámená zo strany svojho právneho zástupcu dňa 14.12.2016. Dospel k záveru, že vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje údaje podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. je potrebné na strane žalobkyne viazať k okamžiku podpisu zmluvy, keď podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom a ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa aj prejav znalosti obsahu. Vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvenej v právnej úprave spotrebiteľských úverov, vzniká v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Žalobkyňa do dňa 18.12.2014 splatila istinu poskytnutého úveru a od tohto dátumu plnila nad rámec istiny, a teda dvojročná subjektívna premlčacia doba podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka ku dňu podania žaloby, t.j. 20.12.2017, uplynula. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 a 2 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 29.04.2019 sp. zn. 4 Cdo 29/2018 v spojení s opravným uznesením zo dňa 27.08.2019 sp. zn. 4 Cdo 29/2018 zrušil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 06.09.2017 sp. zn. 17Co/315/2017 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že odvolací súd bez doručenia výzvy stranám sporu podľa § 382 CSP, teda bez splnenia osobitného druhu tzv. manu dukčnej povinnosti, založil svoje rozhodnutie na iných, nových právnych dôvodoch, než súd prvej inštancie a takýmto nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a znemožneniu práva procesnej strany, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je nielen procesne prípustné, ale i opodstatnené a ďalej sa s vecnou stránkou dovolania nezaoberal. So zreteľom na to dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Krajský súd opätovne preskúmal vec v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, podľa ktorého nie je potrebné nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

6. Krajský súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí zrušenom dovolacím súdom založil svoje zmeňujúce zamietavé rozhodnutie na premlčaní uplatneného práva keďže mal zato, že záver súdu prvej inštancie o nepremlčaní uplatneného práva nebol správny. V tomto rozhodnutí sa však otázkou premlčania vôbec nezaoberala, pretože uznal za správny dovolací argument žalobcu, že právne posúdenie premlčania žalovaný ako odvolací dôvod neuplatnil a viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP) preto prieskum správnosti záveru súdu prvej inštancie o nepremlčaní práva skutočne neumožňuje.

7. K uplatneným odvolacím dôvodom odvolací súd uvádza, že sa predovšetkým nestotožňuje s právnym posúdením súdu prvej inštancie ohľadom neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy z dôvodu, že v bode 5. a 6. úverovej zmluvy bola uvedená rozdielna RPMN. Za právne irelevantnú pre otázku riadneho uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere medzi účastníkmi konania považuje odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, skutočnosť, že žalovaný pri prijatí návrhu žalobcu na uzatvorenie zmluvy mal dopísať do údajov o schválenom úvere (bod 6. Žiadosti/zmluvy) údaj o RPMN úveru odlišný ako bol uvedený v bode 5. Podľa názoru odvolacieho súdu uvedená skutočnosť neznamená, že žalobkyňa prijala návrh žalovaného na uzatvorenie zmluvy so zmenami, čo by v zmysle § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka znamenalo, že žalobkyňa odmietla návrh žalovaného na uzatvorenie zmluvy, adresoval jej nový návrh, ktorý však potom nebol žalobkyňou prijatý, a preto hodnoverným spôsobom nebolo preukázané, že k uzavretiu zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru zákonom predpísaným spôsobom došlo, a preto predmetná zmluva nebola uzavretá v písomnej forme. Hodnota RPMN úveru nie je náležitosťou zmluvy, na ktorej by sa mali účastníci zmluvy konsenzuálne dohodnúť. Takáto hodnota zohľadňuje parametre poskytovaného úveru a je daná výpočtom matematického vzorca stanoveného v zákone č. 129/2010 Z.z.

o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. Ak sa teda účastníci zmluvy o spotrebiteľskom úvere dojednali na výške úveru, termíne jeho splatnosti, výške, počte a splatnosti splátok úveru, úrokoch z úveru a ostatných nákladoch úveru, vykoná sa výpočet RPMN úveru podľa zákonom stanoveného matematického vzorca a zistená hodnota sa uvedie veriteľom do akceptácie návrhu dlžníka na uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to bez ohľadu na to, či samotný dlžník nejakú hodnotu RPMN úveru vo svojom návrhu uviedol alebo nie. Na základe uvedeného je preto zmluva platná. Uvedený právny záver zaujal odvolací súd už vo svojich skorších rozhodnutiach, napr. v rozhodnutí sp. zn. 17Co/51/2019 zo dňa 22.08.2019.

8. Na druhej strane súd prvej inštancie správne dospel k záveru (uvedúc, že ak by bola zmluva platná), že úverová zmluva neobsahuje podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch, a to údaj o RPMN.

9. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

10. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

11. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že dňa 22.08.2012 strany konania uzatvorili zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru, v ktorej je uvedené, že RPMN predstavuje 65,26 % a ročná úroková sadzba úveru predstavuje 70,02 %.

12. Zmyslom zákonnej úpravy o spotrebiteľských úveroch je ochrana záujmov spotrebiteľa. Jednou z podstatných náležitostí zmluvy o splátkovom úvere je v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ročná percentuálna miera nákladov (RPMN), absencia ktorej má za následok to, že tento úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. RPMN predstavuje údaj dôležitý pre vyjadrenie nákladov na úver a spotrebiteľom pomáha spoznať, aké všetky náklady budú spojené so spotrebiteľským úverom. To, že celkové náklady sú vyjadrené v percentuálnych bodoch, zjednodušuje spotrebiteľovi porovnanie obdobných produktov na finančnom trhu, a tak aj výber úveru, pre toho konkrétneho spotrebiteľa najvýhodnejšieho. V hodnote RPMN za úver sú zahrnuté všetky náklady spotrebiteľa v súvislosti s poskytnutým úverom. Jednou z položiek týchto nákladov je úrok za poskytnutý úver, ktorého percentuálnym vyjadrením je úroková sadzba. Okrem úroku môžu medzi náklady úveru patriť rôzne poplatky (napríklad za poskytnutie úveru, za správu účtu), poistenie úveru a podobne. Je zrejmé, že pokiaľ sa v zmluve uvádza hodnota úrokovej sadzby úveru, hodnota RPMN za úver nemôže byť od nej nižšia; môže byť minimálne rovnaká.

13. Ak je výška RPMN v zmluve síce uvedená, ale v nesprávnej nižšej ako skutočnej výške, je to v neprospech spotrebiteľa. Uvedenie nesprávneho nižšieho údaja RPMN je bezo sporu klamaním spotrebiteľa, a preto nie je možné priznať takejto praktike miernejšie dôsledky ako tie, ktoré predpokladá § 11 ods. 1 písm. a) ZoSÚ. Uvedenie takéhoto nesprávneho údaja je potrebné hodnotiť tak, ako keby údaj RPMN v zmluve uvedený nebol, pretože správny údaj o RPMN v zmluve absentuje. Spotrebiteľ totiž nemá a nemôže mať záujem na tom, aby bol o podmienkach úveru v tak dôležitej oblasti, akou sú náklady úveru, informovaný nesprávne ako o úvere lacnejšom. Nesprávny nižší údaj o výške úrokovej sadzby alebo o RPMN za úver môže ovplyvniť rozhodnutie spotrebiteľa uzatvoriť pre neho v skutočnosti nevýhodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, vychádzajúc z informácií, že úver je výhodnejší ako tomu je v skutočnosti.

14. Nakoľko v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená hodnota RPMN 65,26 % a ročná úroková sadzba úveru je v hodnote 70,02 %, je zrejmé, že úroková sadzba prevyšuje RPMN. To nie je v skutočnosti možné, keďže hodnota RPMN zahŕňa v sebe okrem úroku za poskytnutý úver i ďalšie náklady spojené s úverom, a preto musí byť hodnota RPMN za úver minimálne rovnaká ako hodnota úrokovej sadzby. Vzhľadom na to bola RPMN uvedená vo výške nižšej než zodpovedalo skutočnosti. Uvedené spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. a)

zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko nesprávny, a to nižší než skutočný údaj o RPMN je v zmysle hore uvedeného potrebné vyhodnotiť ako jeho absenciu. Uvedený záver je potvrdzovaný i judikatúrou odvolacieho súdu, napr. zhodný záver bol prezentovaný v rozhodnutí sp. zn. 17Co/422/2017 zo dňa 28.08.2018.

15. Odvolací súd sa v plnej miere stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že úver, ktorý žalovaný poskytol žalobkyni, je bezúročný a bez poplatkov, keďže úverová zmluva neobsahuje všetky náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. K tomuto záveru postačuje súdom prvej inštancie zistená skutočnosť, že v úverovej zmluve, ktorú strany uzatvorili, absentuje údaj o RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j) cit. zákona) dôsledkom čoho je podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru.

16. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že žalovaný poskytol žalobkyni peňažné prostriedky vo výške 1.001,83 eur, pričom žalobkyňa vrátila žalovanému sumu vo výške 2.632,98 eur, čím jej vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.631,15 eur. Žalobkyňa si žalobou uplatnila len sumu vo výške 1.462,98 eur, preto súd prvej inštancie viazaný rozsahom žaloby správne uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni túto sumu, a to aj spolu s uplatneným úrokom z omeškania. Keďže bol správny napadnutý výrok I., treba konštatovať i vecnú správnosť závislého výroku II. o trovách konania. Na základe tvrdeného odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanému, nakoľko bola v odvolacom a dovolacom konaní plne úspešná. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov bude rozhodovať súd prvej inštancie.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).